

BUN VENIT!

Ramanand consecventi promovarii Accesului Liber la Informatie, noi, www.rauflorin.ro, oferim gratuit Comunitatii HR, Angajatilor, Managerilor si tuturor celor interesati,

Decizia CCR nr. 875/2020 asupra admitterii obiectiei de neconstitutionalitate a Legii pentru acordarea unui stimulent de risc pentru personalul din invatamant in contextul situatiei epidemiologice determinate de raspandirea coronavirusului SARS-CoV-2

Formatul *Pdf contine imagini cu Linkuri catre articole si Instrumente profesionale de HR care includ Know - How si Experienta relevanta de business din organizatii de succes.

Fiti incurajat(a) sa va dezvoltati!

www.rauflorin.ro
27.01.2021

Decizia CCR nr. 875/2020 asupra admitterii obiectiei de neconstitutionalitate a Legii pentru acordarea unui stimulent de risc pentru personalul din invatamant in contextul situatiei epidemiologice determinate de raspandirea coronavirusului SARS-CoV-2

Publicata in MOR 87/27.01.2021

Valer Dorneanu	presedinte
Cristian Deliorga	judicator
Marian Enache	judicator
Daniel Marius Morar	judicator
Mona-Maria Pivniceru	judicator
Gheorghe Stan	judicator
Livia Doina Stanciu	judicator
Elena-Simina Tanasescu	judicator
Varga Attila	judicator
Marieta Safta	prim-magistrat-asistent

1. Pe rol se afla solutionarea obiectiei de neconstitutionalitate referitoare la Legea pentru acordarea unui stimulent de risc pentru personalul din invatamant in contextul situatiei epidemiologice determinate de raspandirea coronavirusului SARS-CoV-2, formulata de Guvernul Romaniei.

2. Sesizarea a fost formulata in temeiul art. 146 lit. a) teza intai din Constitutie, al art. 11 alin. (1) lit. A.a) si al art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea si functionarea Curtii Constitutionale, a fost inregistrata la Curtea Constitutionala cu nr. 6.819 din 3 noiembrie 2020 si constituie obiectul Dosarului nr. 1.938 A/2020.

3. In motivarea obiectiei de neconstitutionalitate se sustin urmatoarele:

(1) Legea pentru acordarea unui stimulent de risc pentru personalul din invatamant in contextul situatiei epidemiologice determinate de raspandirea coronavirusului SARS-CoV-2 incalca dispozitiile art. 17 alin. (1) din Legea responsabilitatii fiscal-bugetare nr. 69/2010, republicata, cu consecinta nerespectarii art. 1 alin. (5) din Constitutia Romaniei.

4. Astfel, din parcurgerea dispozitiilor normative cuprinse in art. 1 si 2 din lege rezulta ca acestea reglementeaza in domeniul personalului platit din fonduri ale bugetului de stat, realizand modificari de cheltuieli in continutul bugetului de stat pentru anul 2020, aprobat prin Legea nr. 5/2020. Or, potrivit prevederilor art. 17 alin. (1) din Legea responsabilitatii fiscal- bugetare nr. 69/2010, republicata, nu se pot promova acte normative care conduc la cresterea cheltuielilor de personal in sectorul bugetar cu mai putin de 180 de zile inainte de expirarea mandatului Guvernului.

5. Conform procedurii legislative descrise in cuprinsul sesizarii, rezulta ca legea criticaata a fost promovata la data de 14 septembrie 2020 si adoptata la data de 13 octombrie 2020, in conditiile in care mandatul Guvernului expira la data incheierii mandatului actualului Parlament, respectiv 20 decembrie 2020. Ca urmare, actul normativ a fost adoptat in interiorul termenului de 180 de zile pana la expirarea mandatului Guvernului, fiind incalcate dispozitiile legale mentionate, cu consecinta nerespectarii art. 1 alin. (5) din Constitutia Romaniei.

(2) Legea pentru acordarea unui stimulent de risc pentru personalul din invatamant in contextul situatiei epidemiologice determinate de raspandirea coronavirusului SARS-CoV-2 incalca dispozitiile art. 111 alin. (1) si ale art. 138 alin. (5) din Constitutia Romaniei.

6. Expunandu-se, pe larg, jurisprudenta Curtii Constitutionale referitoare la interpretarea si aplicarea textelor constitutionale invocate si raportandu-se considerentele acesteia la procedura parlamentara urmata de legea criticaata, se sustine ca, pe de o parte, conform art. 111 alin. (1) din Constitutie, textele din lege care afecteaza prevederile bugetului de stat nu au fost insotite de dovada solicitarii informarii Parlamentului de catre Guvern, solicitare care ar fi trebuit sa fie formulata de presedintele Senatului, si nici de dovada ca aceasta informatie a fost solicitata ulterior, pe parcursul derularii procedurii de la Camera Deputatilor, iar, pe de alta parte, ca initiatorii propunerii legislative nu au solicitat Guvernului fisa financiara prevazuta de dispozitiile art. 138 alin. (5) din Constitutie si art. 15 din Legea nr.

500/2002. Or, din datele existente la nivelul Ministerului Finantelor Publice, impactul suplimentar asupra cheltuielilor de personal ale bugetului general consolidat determinat de adoptarea acestei masuri este de circa 713,1 milioane de lei lunar, respectiv de 1707,5 milioane de lei in anul 2020.

COR

www.rauflorin.ro

Asa fiind, in conformitate cu practica constanta a Curtii Constitutionale, se apreciaza ca in lipsa unei fise financiare la momentul adoptarii legii si in lipsa unui dialog real intre Guvern si Parlament nu se poate trage decat concluzia ca la adoptarea legii s-a avut in vedere o sursa de finantare incerta, generala si lipsita de un caracter obiectiv si efectiv, nefiind, asadar, reala. Ca urmare, Legea pentru acordarea unui stimulent de risc pentru personalul din invatamant in contextul situatiei epidemiologice determinate de raspandirea coronavirusului SARS-CoV-2 aduce atingere dispozitiilor cuprinse in art. 111 alin. (1) si art. 138 alin. (5) din Constitutie.

(3) Dispozitiile art. 1 si 2 din Legea pentru acordarea unui stimulent de risc pentru personalul din invatamant in contextul situatiei epidemiologice determinate de raspandirea coronavirusului SARS-CoV-2 incalca dispozitiile art. 16 alin. (1) din Constitutie.

7. Se sustine ca prin aceste dispozitii se instituie un tratament diferentiat nejustificat intre beneficiarii acestei propuneri legislative si celelalte categorii de personal platit din fonduri publice din alte institutii sau autoritati publice, care nu beneficiaza de un stimulent de risc in contextul situatiei epidemiologice actuale determinate de raspandirea coronavirusului SARS-CoV-2.

8. Expunandu-se, pe larg, jurisprudenta Curtii Constitutionale in materie si aplicand aceste statuari in prezenta cauza, se sustine ca acele categorii de personal care nu sunt, prin desfasurarea de proceduri medicale in vederea prevenirii, tratarii si combaterii epidemiei, in contact direct cu persoane infectate cu virusul SARS-CoV-2 se afla intr-o situatie distincta care nu justifica, rational si obiectiv, acordarea unui spor de natura celui prevazut de legea supusa criticii de neconstitutionalitate. Discriminarea apare, prin urmare, real si obiectiv, in compararea activitatii categoriei de personal vizate de lege cu celelalte categorii de functionari publici, exclusiv categoria personalului medical, care desfasoara activitati zilnice in relatia cu publicul, avand aceeasi expunere la infectarea cu virusul SARS-CoV-2 ca personalul prevazut in legea supusa controlului de constitutionalitate. Ca urmare, intrucat creeaza discriminare in raport cu alte categorii de functionari publici aflati in situatii similare, dispozitiile mentionate incalca prevederile art. 16 din Constitutie.

9. In conformitate cu dispozitiile art. 16 alin. (2) si art. 17 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea si functionarea Curtii Constitutionale, sesizarea a fost comunicata presedintilor celor doua Camere ale Parlamentului si Avocatului Poporului pentru a comunica punctul lor de vedere.

10. Presedintele Senatului a transmis punctul sau de vedere cu Adresa inregistrata la Curtea Constitutionala cu nr. 7.683 din 16 noiembrie 2020, prin care se solicita Curtii sa respinga sesizarea de neconstitutionalitate formulata de Guvernul Romaniei, pentru considerentele ce urmeaza a fi expuse, in esenta.

(1) Cu privire la sustinerea referitoare la incalcarea prevederilor art. 1 alin. (5) din Constitutie

11. Se arata ca problema de care depinde solutionarea acestei obiectii de neconstitutionalitate este evaluarea continutului normativ al art. 17 alin. (1) din Legea nr. 69/2010 in raport cu normele constitutionale referitoare la exercitarea atributiilor legislative de catre deputati si senatori. Daca dispozitiile art. 17 alin. (1) din Legea responsabilitatii fiscal- bugetare nr. 69/2010 pot avea o explicatie rationala si chiar o justificare din punct de vedere fiscal si bugetar, in principiu, fiind de preferat ca noul Guvern si, evident, noul Parlament sa se pronunte cu privire la cheltuielile salariale bugetare pentru personalul angajat la stat, iar nu Guvernul si Parlamentul carora urmeaza sa le inceteze mandatul, din punct de vedere constitutional, ele ingradesc dreptul deputatilor si senatorilor de a promova oricand propuneri legislative avand ca obiect de reglementare sporirea fondului de salarii prevazut in bugetul de stat pentru personalul sau categoriile de personal angajat la stat.

12. Dreptul parlamentarilor de a initia legislatie, inclusiv cu caracter bugetar, este consacrat si garantat institutional prin norma de rang constitutional [art. 74 alin. (1) din Constitutie]. Acelasi drept este recunoscut si cetatenilor, desi initiativele legislative ale acestora nu pot avea ca obiect probleme fiscale. Solutionarea acestei obiectii de neconstitutionalitate depinde si de stabilirea destinatarilor dispozitiilor art. 17 alin. (1) din Legea nr. 69/2010, respectiv daca actul normativ se adreseaza si membrilor Parlamentului sau numai Guvernului. In opinia presedintelui Senatului, din sfera destinatarilor art. 17 alin. (1) din Legea nr. 69/2010 trebuie exclusi deputatii si senatorii. Altfel, textul legal mentionat ar capata vocatia unei norme adoptate de legiuitor, care contravine nulitatii mandatului imperativ consacrate in art. 69 alin. (2) din Constitutie.

13. Se arata, astfel, ca dispozitiile art. 17 alin. (1) din Constitutie instituie o limita institutionala a dreptului constitutional al deputatilor si senatorilor de a initia legislatie, care trebuie sanctionata de judecatorii Curtii Constitutionale, pentru a respecta principiul constitutional al suprematiei Legii fundamentale. Asadar, norma legala cuprinsa in art. 17 alin. (1) din Legea nr. 69/2010 este neconstitutionala in raport cu prevederile art. 74 alin. (1) si ale art. 69 alin. (2) din Constitutie. Aceasta norma contravine, totodata, si rolului constitutional al Parlamentului ca organ reprezentativ suprem al poporului si unica autoritate legiuitoare. Nimic nu impiedica o initiativa legislativa parlamentara, avand ca obiect de reglementare cresteri salariale pentru personalul angajat la stat si retribuit din fonduri bugetare, initiata inainte de incetarea mandatului forului legislativ si al Guvernului, sa-si continue procedura legislativa in urmatorul Parlament, in conformitate cu prevederile art. 63 alin. (5) in Constitutie.

14. Cum Constitutia nu pune nicio stavila in calea exercitarii acestui drept constitutional, nici Parlamentul nu are competenta de a restrictiona sau de a pune limite in timp modalitatilor de exercitare a mandatului parlamentar. Constitutia nu enunta pur si simplu drepturi sau prerogative constitutionale ale deputatilor si senatorilor, ci, totodata, protejeaza aceste drepturi, care, prin natura lor, sunt norme de drept public, de care Adunarea Constituenta leaga realizarea intereselor generale ale cetatenilor. Atunci cand exercitarea unui drept constitutional atribuit in mod suveran deputatilor si senatorilor intra in sfera de interdictie a unei norme infraconstitutionale speciale, se aplica in mod obligatoriu norma constitutională. Aceasta concluzie nu este un simplu rationament de doctrina, ci se intemeiaza pe principiul constitutional inscris in art. 1 alin. (5) din Legea fundamentala, potrivit caruia "In Romania, respectarea Constitutiei, a suprematiei sale . . . . . este obligatorie". Intre obligativitatea respectarii Constitutiei si a suprematiei sale si obligativitatea respectarii legilor, are intaietate respectarea actului normativ cu forta juridica superioara, respectiv Constitutia. Se constata, astfel, o fragilitate a principiului legalitatii, prevazut in art. 1 alin. (5) din Legea fundamentala, fata de obligativitatea luarii in considerare a respectarii suprematiei Constitutiei, consacrate in acelasi text constitutional.

15. Invocandu-se si jurisprudenta Curtii Constitutionale (de exemplu, Decizia nr. 260 din 8 aprilie 2015, publicata in MOR, Partea I, nr. 318 din 11 mai 2015, paragraful 31), se conchide ca Parlamentul nu avea cum sa refuze promovarea acestei propuneri legislative.

(2) Cu privire la sustinerea privind incalcarea art. 111 alin. (1) si a art. 138 alin. (5) din Constitutie

16. Referitor la stabilirea in actul normativ adoptat de Parlament a sursei de finantare a cheltuielilor aprobate prin norma cu putere de lege, problema care se pune este daca Legea fundamentala obliga Parlamentul sa prevada expres sursa de finantare, adica alocatiile pentru efectuarea cheltuielilor bugetare aprobate de acesta. In jurisprudenta sa, Curtea Constitutionala a statuat ca lipsa precizarii expresive a sursei de finantare nu presupune implicit inexistenta sursei de finantare. Sursa alocatiilor respective poate fi alimentata, la nevoie, din fondul de rezerva bugetara aflat la dispozitia Guvernului, mai ales in situatia in care Parlamentul a adoptat legea critica in ultimul trimestru al anului bugetar in curs.

17. Cat priveste obiectia potrivit careia "textele din lege care afecteaza prevederile bugetului de stat nu au fost insotite de dovada informarii Parlamentului de catre Guvern, solicitare care ar fi trebuit sa fie formulata de presedintele Senatului", se precizeaza ca, prin aceasta critica de neconstitutionalitate, Guvernul Romaniei intentioneaza sa induca in eroare plenul Curtii Constitutionale. Secretarul general al Senatului a transmis Secretarului general al Guvernului, la data de 8 septembrie 2020, o adresa prin care se solicita un punct de vedere al Guvernului pana la data de 11 septembrie 2020 pe marginea propunerii legislative pentru acordarea unui stimulent de risc pentru personalul din invatamant pe intreaga durata a starii de alerta si de urgenta, ca urmare a riscului raspandirii coronavirusului COVID-19. Presedintele Senatului a transmis prim-ministrului, la data de 8 septembrie, o adresa, in conformitate cu prevederile art. 111 si ale art. 138 alin. (5) din Constitutie, prin care a solicitat sa se comunice punctul de vedere

al Guvernului asupra implicatiilor bugetare ale mai multor propuneri legislative, intre care, la pozitia 5, figura si propunerea legislativa adoptata apoi de Parlament la data de 13 octombrie 2020. Astfel fiind, si aceasta critica adusa legii aflate pe rolul Curtii Constitutionale este nefondata.

(3) Cu privire la sustinerea referitoare la incalcarea prevederilor art. 16 alin. (1) din Constitutie

18. Se sustine ca, asa cum se poate observa din continutul art. 2 din legea critica, legiuitorul se refera la doua categorii distincte de subiecte: personalul incadrat in invatamantul de stat si care este salarizat de la buget si personalul care desfasoara, practic, acelasi tip de activitate didactica, dar este angajat in institutii de invatamant particular. Fiind vorba de doua categorii distincte de personal, diferentele de tratament reglementate de legiuitor sunt justificate si nu aduc atingere principiului constitutional al egalitatii. In acest sens este si jurisprudenta Curtii Constitutionale, care a decis ca egalitatea in fata legii si a autoritatilor publice, consacrata cu titlul de principiu de art. 16 alin. (1) din Constitutie, isi gaseste aplicare doar atunci cand partile se gasesc in situatii identice sau egale, care impun si justifica acelasi tratament juridic si deci instituirea aceluiasi regim juridic. Per a contrario, cand acestea se afla in situatii diferite, regimul juridic aplicabil fiecareia nu poate fi decat diferit, solutie legislativa care nu contravine, ci, dimpotriva, decurge logic din chiar principiul enuntat (Decizia nr. 192 din 31 martie 2005, publicata in MOR, Partea I, nr. 527 din 21 iunie 2005).

19. Presedintele Camerei Deputatilor a transmis punctul sau de vedere cu Adresa inregistrata la Curtea Constitutionala cu nr. 7.569 din 24 noiembrie 2020, prin care apreciaza ca exceptia de neconstitutionalitate este neintemeiata, pentru motivele ce urmeaza a fi expuse, in esenta.

(1) Cu privire la sustinerea referitoare la incalcarea dispozitiilor art. 1 alin. (5) din Constitutie

20. Se apreciaza ca sustinerea autorului sesizarii nu poate fi acceptata, intrucat limbajul juridic folosit de legiuitor este clar, predictibil si neechivoc, din continutul acestuia lipsind pasajele obscure sau solutiile normative contradictorii. Dispozitiile sunt redactate intr-un stil specific normativ, prezentand norma instituita fara explicatii sau justificari, prin folosirea cuvintelor in sensul lor curent din limba romana, iar detalierea diferitelor situatii procedurale este departe de a fi ambigua, fiind redata previzibil si univoc, cu respectarea dispozitiilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnica legislativa pentru elaborarea actelor normative, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare.

21. Prevederile legii ce constituie obiectul controlului de constitutionalitate a priori se circumscriu evolutiilor realitatii economice si sociale din Romania, in contextul general configurat pe fondul raspandirii coronavirusului SARS-CoV-2. Raportat la acest context, prin Decizia nr. 157 din 13 mai 2020, publicata in MOR, Partea I, nr. 397 din 15 mai 2020, instanta de contencios constitutional retine ca "particularitatile situatiei de criza sunt [ ] exceptionalitatea si imprevizibilitatea pericolului grav care vizeaza atat societatea in ansamblul sau, cat si fiecare individ in parte". Se considera ca se recunoaste ca, in situatii exceptionale, asa cum este cea determinata de raspandirea infectiei cu virusul SARS-CoV-2, este necesara "instituirea unor masuri energice, prompte si adecvate gravitatii situatiei" ca raspuns al autoritatilor la obligatiile lor constitutionale (Decizia nr. 458 din 25 iunie 2020, publicata in MOR, Partea I, nr. 581 din 2 iulie 2020). Or, dupa cum se arata si in expunerea de motive ce insoteste proiectul de lege contestat, "tinand cont de inceperea noului an scolar 2020-2021 in plina evolutie epidemiologica, ca urmare a riscului raspandirii coronavirusului [...] si luand act de circumstantele exceptionale create [...], precum si de faptul ca atat cadrele didactice, cat si personalul didactic auxiliar si personalul nedidactic din invatamant [ ] vor fi implicati direct in lupta cu pandemia si vor fi extrem de expusi", in virtutea prerogativelor sale constitutionale, legiuitorul, prin reglementarile instituite, vizeaza intocmai luarea masurilor "energetice, prompte si adecvate gravitatii situatiei", pe care instanta de contencios constitutional, in jurisprudenta sa, le invedereaza ca necesare atenuarii impactului socioeconomic generat de situatia de criza pe care o traversam. "Manifestarea suveranitatii cu care este investit Parlamentul ca organ reprezentativ suprem al poporului roman consta, in esenta, in exercitarea puterii legislative - ca unica autoritatea legiuitoare a tarii" (Decizia nr. 411 din 14 iunie 2017).

22. Din coroborarea sustinerilor evocate se apreciaza ca dispozitiile legii deduse controlului sunt constitutionale prin raportare la dispozitiile art. 1 alin. (5) din Constitutia Romaniei, republicata.

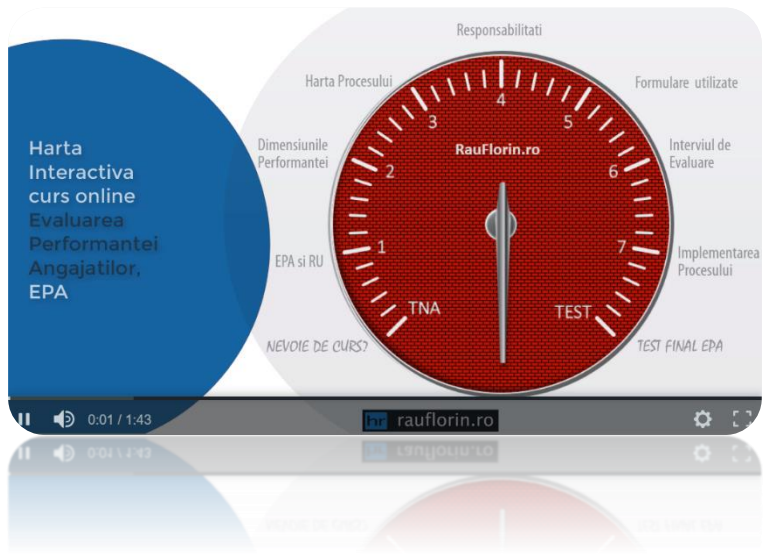
(2) Cu privire la sustinerea referitoare la incalcarea prevederilor art. 111 alin. (1) si ale art. 138 alin. (5) din Constitutie

23. Se arata ca, in mod contrar sustinerilor autorului sesizarii de neconstitutionalitate, potrivit fisei propunerii legislative inregistrate la Senat cu nr. L599/2020, disponibila pe pagina oficiala de internet a Senatului - prima Camera sesizata, potrivit art. 75 alin. (1) din Constitutie -, la data de 7 septembrie a.c., simultan cu solicitarea avizului Consiliului Economic si Social, respectiv al Consiliului Legislativ, a fost solicitat punctul de vedere al Guvernului asupra implicatiilor bugetare generate de legea dedusa controlului de constitutionalitate, care insa nu a fost formulat si, in consecinta, nici transmis de catre Guvern. Mai mult, ca expresie a colaborarii dintre Parlament si

TRAINING
ONLINE HR
www.rauflorin.ro

Guvern, manifestata in spiritul normelor de loialitate constitutionala, pe parcursul derularii, la Camera Deputatilor, a procedurii legislative aplicabile proiectului de lege in discutie, Guvernul a fost invitat sa participe la dezbaterile organizate in cadrul Comisiei pentru munca si protectie sociala, in calitate de comisie de fond, in vederea exprimarii punctului sau de vedere asupra proiectului de act normativ si a prezentarii fisei financiare, conform legii. Ca urmare, participarea secretarului general adjunct al Ministerului Muncii si Protectiei Sociale, in calitate de reprezentant al Guvernului, la dezbaterile asupra Plx nr. 590/2020, care au avut loc in cadrul sedintei on-line a comisiei de fond, din 7 octombrie 2020 - prezenta confirmata inclusiv in raportul cu nr. 4c-9/798 din 12 octombrie 2020 asupra proiectului de lege contestat - constituie un argument suplimentar in sprijinul sustinerii netemeiniciei criticii invocate.

24. Se precizeaza, totodata, faptul ca in cazul legii criticate, amendamentele aduse in cele doua Camere ale Parlamentului, la nivelul comisiilor de specialitate sesizate pe fond cu intocmirea raportului asupra proiectului legislativ, vizeaza chestiuni de ordin strict procedural, fara implicatii suplimentare asupra bugetului de stat. In considerentele statuate prin Decizia nr. 681 din 30 septembrie 2020, publicata in MOR, Partea I, nr. 959 din 19 octombrie 2020, Curtea Constitutionala a retinut ca "pentru a respecta procedura constitutionala de adoptare a unui act normativ care implica o cheltuiala bugetara,

respectiv art. 138 alin. (5) din Constitutie, este suficient ca initiatorii actului normativ sa faca dovada ca, in temeiul dispozitiilor legale anterior mentionate, au solicitat Guvernului fisa financiara. Netransmiterea fisei financiare in termenul legal de catre autoritatea publica careia ii incumba obligatia de a intocmi acest document nu poate constitui un impediment in continuarea procedurii de legiferare. Sub acest aspect, prin Decizia nr. 767 din 14 decembrie 2016, publicata in MOR, Partea I, nr. 131 din 21 februarie 2017, paragraful 59, Curtea a stabilit ca «a ridica aceasta competenta a Guvernului la nivel de regula constitutionala implicit admisa de art. 138 alin. (5) din Constitutie ar echivala cu o conditie potestativa pura in sensul ca orice lege ce are implicatii bugetare ar putea fi adoptata numai daca Guvernul a intocmit si a transmis Parlamentului fisa financiara. Or, daca Guvernul nu sustine initiativa legislativa/nu este de acord cu ea si, prin urmare, nu transmite fisa financiara, nu poate bloca procesul legislativ printr-o atitudine omisiva.»"

25. Astfel fiind, rezulta ca Parlamentul si-a indeplinit obligatia constitutionala prin solicitarea punctului de vedere al Guvernului cu privire la cheltuielile bugetare angajate prin reglementarile legii in discutie si astfel critica formulata de autorul sesizarii nu poate fi retinuta, fiind neintemeiata.

(3) Cu privire la sustinerea referitoare la incalcare a principiului egalitatii in fata legii si a autoritatilor publice, consacrat de art. 16 alin. (1) din Constitutie

26. Cu referire la jurisprudenta Curtii Constitutionale privitoare la interpretarea si aplicarea principiului egalitatii, se arata ca actul normativ dedus controlului instantei de contencios constitutional reglementeaza acordarea unui stimulent de risc personalului didactic, personalului didactic auxiliar si personalului nedidactic din invatamantul preuniversitar si universitar, precum si din unitatile de invatamant preuniversitar infiintate in structura institutiilor de invatamant superior, pe durata desfasurarii cursurilor aferente anului scolar/universitar pe perioada starii de alerta/starii de urgenta instituite ca urmare a situatiei epidemiologice determinate de raspandirea coronavirusului SARS-CoV-2. Potrivit dispozitiilor criticate, sporul urmeaza sa se acorde proportional cu timpul in care persoanele din categoriile prevazute de lege isi desfasoara fizic activitatea in cadrul unitatilor de invatamant in prezenta anteprescolarii/prescolarii/elevilor/studentilor.

27. In mod neechivoc, vointa legiuitorului configurata in normele juridice in discutie se intemeiaza pe imperativul izvorat din complexitatea circumstantiala a momentului. Stimulentul ce se doreste a fi acordat personalului din invatamant, in limitele conditionarilor expres prevazute de actul normativ contestat - respectiv, pentru perioadele in care, in timpul starii de alerta/de urgenta activitatea este desfasurata efectiv in cadrul unitatilor de invatamant, in prezenta si, deci, prin contact nemijlocit cu anteprescolarii/prescolarii/elevi/studenti, ceea ce presupune, in mod vadit, un risc crescut de infectare cu noul coronavirus - are semnificatia unei solutii obiective rezonabile de compensare a riscului major la care se expun persoanele care fac parte din categoriile de personal vizate. Mai mult, data fiind specificitatea caracteristicilor profesionale ale categoriilor de beneficiari ai dispozitiilor legii criticate, prin raportare la specificul activitatilor desfasurate de celelalte categorii de personal bugetar, se opineaza ca, in acceptiunea principiului invocat, statuata pe cale jurisprudentiala de instanta de contencios constitutional - respectiv aplicarea unui tratament egal unor cazuri egale -, nu poate intra in discutie o incalcare a principiului egalitatii in fata legii. Se apreciaza ca nu exista elemente concrete din care sa rezulte ca alte categorii de personal platit din bugetul de stat decat cele vizate de beneficiile legii contestate s-ar afla intr-o situatie similara, astfel incat sa apara ca necesara extinderea masurii legislative si in privinta acestora. Potrivit Deciziei Curtii Constitutionale nr. 53 din 19 februarie 2002, publicata in MOR, Partea I, nr. 224 din 3 aprilie 2002, art. 16 din Constitutia Romaniei, republicata, vizeaza egalitatea in drepturi intre cetateni in ceea ce priveste recunoasterea, in favoarea acestora, a unor drepturi si libertati fundamentale, nu si identitatea de tratament juridic asupra aplicarii unor masuri, indiferent de natura lor. In felul acesta se justifica nu numai admisibilitatea unui regim juridic diferit fata de anumite categorii de persoane, dar si necesitatea lui. Prin analogie, se aminteste faptul ca dispozitiile art. 8 din Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 43/2020, aprobată cu modificari si completari prin Legea nr. 82/2020, cu modificarile ulterioare, reglementeaza acordarea unui stimulent de risc similar, in beneficiul unei alte categorii de personal bugetar supraexpus infectarii in plina perioada de pandemie, categorie reprezentata de medici, personal medico-sanitar, personal paramedical, inclusiv personalul auxiliar, implicat direct in transportul, echiparea, evaluarea, diagnosticarea si tratamentul pacientilor infectati cu COVID-19. Ca urmare, se opineaza ca principiul constitutional presupus a fi incalcat a fost pe deplin respectat de catre Parlament.

28. Avocatul Poporului nu a comunicat punctul sau de vedere.

CURTEA,

examinand sesizarea de neconstitutionalitate, punctele de vedere ale presedintelui Senatului si presedintelui Camerei Deputatilor, raportul intocmit de judecatorul-raportor, dispozitiile criticate, raportate la prevederile Constitutiei, precum si Legea nr. 47/1992, retine urmatoarele:

29. Curtea Constitutionala a fost legal sesizata si este competenta, potrivit dispozitiilor art. 146 lit. a) din Constitutie, precum si ale art. 1, 10, 15 si 18 din Legea nr. 47/1992, sa solutioneze sesizarea de neconstitutionalitate.

30. Astfel, sesizarea a fost formulata de Guvern, autoritate aflata intre titularii dreptului de sesizare a Curtii Constitutionale cu obiectii de neconstitutionalitate, in conformitate cu prevederile art. 146 lit. a) teza intai din Constitutie. Obiectul sesizarii se incadreaza in competenta Curtii, stabilita de textul mai sus mentionat, acesta vizand Legea pentru

**INSTRUMENT
DE AUDIT HR**
www.rauflorin.ro

acordarea unui stimulent de risc pentru personalul din invatamant in contextul situatiei epidemiologice determinate de raspandirea coronavirusului SARS-CoV-2, adoptata de Parlament, dar nepromulgata. In ceea ce priveste termenul de sesizare, se constata ca, potrivit fisei legislative, legea critica

a fost adoptata de Camera Deputatilor, in calitate de Camera decizionala, in data de 13 octombrie 2020. In 14 octombrie 2020 a fost depusa la secretarul general, pentru exercitarea dreptului de sesizare a Curtii Constitutionale, iar in data de 16 octombrie 2020 a fost trimisa la promulgare. Sesizarea de neconstitucionalitate a fost inregistrata la Curtea Constitutionala in data de 3 noiembrie 2020, asadar, cu respectarea termenului stabilit de art. 77 alin. (1) din Constitutie. Rezulta, prin urmare, ca sesizarea este admisibila sub toate cele trei aspecte ce privesc legalitatea sesizarii.

31. Prevederile constitutionale invocate in sustinerea obiectiei de neconstitucionalitate sunt cuprinse in art. 1 alin. (5) cu referire la principiul legalitatii, in art. 16 alin. (1) referitor la principiul egalitatii in drepturi si in art. 111 alin. (1) si art. 138 alin. (5), cu privire la obligatia de solicitare de la Guvern si, respectiv, de intocmire a fisei financiare.

32. Examinand motivele de neconstitucionalitate invocate, Curtea retine urmatoarele:

(1) Sustinerea privind incalcarea art. 1 alin. (5) din Constitutie, prin nerespectarea

dispozitiilor art. 17 alin. (1) din Legea responsabilitatii fiscal-bugetare nr. 69/2010

33. Motivele dezvoltate la acest punct vizeaza, in esenta, incalcarea principiului legalitatii prin nerespectarea prevederilor art. 17 alin. (1) din Legea 69/2010, potrivit carora "Nu se pot promova acte normative cu mai putin de 180 de zile inainte de expirarea mandatului Guvernului, in conformitate cu art. 110 alin. (1) din Constitutia Romaniei, republicata, care conduc la cresterea cheltuielilor de personal sau a pensiilor in sectorul bugetar." Potrivit art. 3 pct. 16 din acelasi act normativ, prin cheltuieli de personal se intelege "totalul cheltuielilor suportate din bugetul general consolidat pentru personalul din sectorul bugetar, pe parcursul unui exercitiu bugetar, respectiv cheltuielile cu salariile de baza, soldele functiilor de baza si indemnizatiile lunare de incadrare, sporurile, indemnizatiile, premiile, stimulentele si alte drepturi de natura salariala, in bani sau natura, stabilite conform legii, precum si contributiile sociale ce revin in sarcina angajatorului aferente acestora."

34. Cu referire la aceste sustineri, Curtea constata, mai intai, ca textul legal invocat pentru sustinerea pretinsei incalcari a art. 1 alin. (5) din Constitutie se refera la "promovarea" actelor normative, termen fara corespondent in redactarea dispozitiilor constitutionale privind etapele procedurii legislative. Constitutia se refera la initiativa legislativa (art. 74), sesizarea Camerelor (art. 75), (context in care legiuitorul constituant utilizeaza termenii de "dezbatare", "adoptare", "respingere" a proiectelor de legi sau a propunerilor legislative), adoptarea legilor (art. 76), promulgarea legii (art. 77). Din aceasta perspectiva, nu poate fi retinuta relevanta constitutională a art. 17 alin. (1) din Legea nr. 69/1990 in privinta etapelor procedurii legislative. Curtea a dat relevanta constitutională unor texte din Legea nr. 69/2010, precum art. 15 vizand fisa financiara, cata vreme aceste texte se refereau in mod clar la o etapa a procedurii legislative consacrata ca atare in Constitutie (in exemplul dat, "propunerea", corespunzatoare initiativei legislative). Or, redactarea generala utilizata de legiuitor in structura art. 17 alin. (1) din Legea nr. 69/2020 este fara corespondent constitutional, sugerand, mai degraba, problematica politicilor publice, in sensul art. 16 din aceeași lege, potrivit caruia "Guvernul si fiecare ordonator de credite, precum si orice entitate responsabila de elaborarea politicilor si acordurilor salariale din sectorul public trebuie sa se asigure ca toate aceste politici si acorduri salariale sunt in concordanta cu principiile responsabilitatii fiscale, regulile fiscale, precum si cu obiectivele si limitele din strategia fiscal-bugetara."

35. Chiar acceptand teza autorului sesizarii, in sensul ca notiunea de "promovare" a legii cuprinsa in art. 17 alin. (1) din Legea nr. 69/2010 s-ar referi la initiativa legislativa, Curtea observa ca, potrivit art. 74 alin. (1) din Constitutie, aceasta apartine "dupa caz, Guvernului, deputatilor, senatorilor sau unui numar de cel putin 100000 de cetateni cu drept de vot." Dispozitia legala invocata in motivarea sesizarii consacra interdictia promovarii de acte normative care conduc la cresterea cheltuielilor de personal sau a pensiilor cu referire expresa la mandatul Guvernului, de unde rezulta ca interdictia priveste aceasta autoritate, iar nu celelalte categorii de initiatori ai legii. Daca legiuitorul ar fi dorit sa instituie o limita pentru deputati si senatori in acest sens, s-ar fi referit la mandatul Parlamentului, iar nu la cel al Guvernului, cu atat mai mult cu cat acesta din urma este strans legat, potrivit art. 110 alin. (1) din Constitutie, de mandatul parlamentar: "Guvernul isi exercita mandatul pana la data validarii alegerilor parlamentare generale".

36. In privinta Parlamentului, in considerarea rolului consfintit de art. 61 din Constitutie, de organ reprezentativ suprem si unica autoritate legiuitoare a tarii, limitele legiferarii sunt stabilite prin norme de rang constitutional, sens in care sunt dispozitiile art. 63 alin. (4) din Constitutie, potrivit carora "Mandatul Camerelor se prelungeste pana la intrunirea legala a noului Parlament. In aceasta perioada nu poate fi revizuita Constitutia si nu pot fi adoptate, modificate sau abrogate legi organice", precum si, cat priveste initiativa legislativa, dispozitiile art. 138 alin. (2) din Constitutie, potrivit carora "Guvernul elaboreaza anual proiectul bugetului de stat si pe cel al asigurarilor sociale de stat, pe care le supune, separat, aprobarii Parlamentului". Interpretarea potrivit careia art. 17 alin. (1) din Legea nr. 69/2010 ar institui o noua limita a initiativei legislative de sorginte parlamentara adauga nepermis la Constitutie si conduce la consecinte inacceptabile, respectiv la imposibilitatea interventiei pe cale legislativa in situatii cu caracter exceptional, care impun adoptarea de masuri ce pot avea ca efect cresterea cheltuielilor de personal. Cum diversele situatii de criza nu pot fi programate in functie de mandatele autoritatilor publice, trebuie sa existe instrumente pentru a raspunde acestora prin masuri legislative prompte, plenitudinea competentei in aceasta privinta revenind Parlamentului.

37. Pentru aceste considerente, Curtea constata ca sunt neintemeiate criticile formulate de autorul sesizarii in raport cu prevederile art. 1 alin. (5) din Constitutie.

(2) Sustinerea privind incalcarea prevederilor art. 111 alin. (1) si ale art. 138 alin. (5) coroborate cu art. 147 alin. (4) din Constitutie

38. La acest punct al sesizarii se invoca lipsa solicitarii de catre Parlament a fisei financiare si a intocmirii acesteia, in consecinta, de catre Guvern, sens in care este mentionata o consistenta jurisprudenta a Curtii Constitutionale, despre care se sustine ca ar fi aplicabila si in prezenta cauza.

39. Curtea observa ca, potrivit dispozitiilor art. 111 alin. (1) prima teza din Constitutie, "Guvernul si celelalte organe ale administratiei publice, in cadrul controlului parlamentar al activitatii lor, sunt obligate sa prezinte informatiile si documentele cerute de Camera Deputatilor, de Senat sau de comisiile parlamentare, prin intermediul presedintilor acestora", iar, potrivit tezei a doua a aceluasi articol, "in cazul in care o initiativa legislativa implica modificarea prevederilor bugetului de stat sau a bugetului asigurarilor sociale de stat, solicitarea informarii este obligatorie". De asemenea, potrivit art. 138 alin. (5) din Constitutie, "Nicio cheltuiala

bugetara nu poate fi aprobata fara stabilirea sursei de finantare". Normele constitutionale sunt dezvoltate prin prevederile art. 15 alin. (1) si alin. (2) din Legea nr. 500/2002 privind finantele publice si prin art. 15 alin. (1) lit. a) din Legea responsabilitatii fiscal-bugetare nr. 69/2010, care stabilesc ca, in cazul propunerilor de introducere a unor masuri/politici/initiative legislative a caror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, initiatorii au obligatia sa prezinte fisa financiara, care trebuie sa cuprinda schimbarile anticipate in veniturile si cheltuielile bugetare pentru anul curent si urmatorii 4 ani; estimari privind esalonarea creditelor bugetare si a creditelor de angajament, in cazul actiunilor anuale si multianuale care conduc la majorarea cheltuielilor; masurile avute in vedere pentru acoperirea majorarii cheltuielilor sau a minusului de venituri pentru a nu influenta deficitul bugetar.

40. Potrivit jurisprudentei constante a Curtii Constitutionale, normele constitutionale citate stabilesc, pe de o parte, obligatia Guvernului si a celorlalte organe ale administratiei publice de a prezenta informatiile si documentele necesare actului legiferarii si, pe de alta parte, modalitatea de obtinere a acestor informatii, respectiv la cererea Camerei Deputatilor, a Senatului sau a comisiilor parlamentare, prin intermediul presedintilor acestora. Din aceste dispozitii rezulta ca legiitorul constituant a dorit sa consacre garantia constitutională a colaborarii dintre Parlament si Guvern in procesul de legiferare, instituind obligatii reciproce in sarcina celor doua autoritati publice (a se vedea Decizia nr. 515 din 24 noiembrie 2004, publicata in MOR,

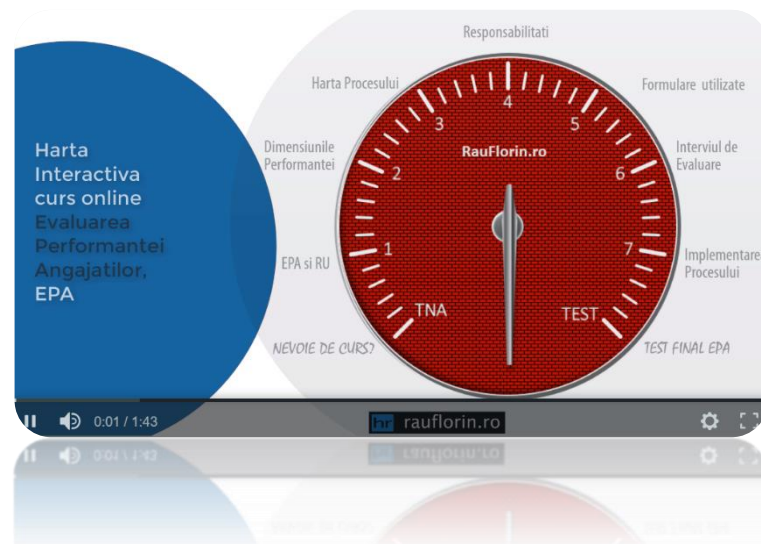
Partea I, nr. 1.195 din 14 decembrie 2004, citata in jurisprudenta recenta, de exemplu, Decizia nr. 331 din 21 mai 2019, publicata in MOR, Partea I, nr. 493 din 18 iunie 2019). In cadrul raporturilor constitutionale dintre Parlament si Guvern, este obligatorie solicitarea unei informari atunci cand initiativa legislativa afecteaza prevederile bugetului de stat. Aceasta obligatie a Parlamentului este in consonanta cu dispozitiile constitutionale ale art. 138 alin. (2) care prevad ca Guvernul are competenta exclusiva de a elabora proiectul bugetului de stat si de a-l supune spre aprobare Parlamentului. In temeiul acestei competente, Parlamentul nu poate prestabili modificarea cheltuielilor bugetare fara sa ceara Guvernului o informare in acest sens. Dat fiind caracterul imperativ al obligatiei de a cere informarea mentionata, rezulta ca nerespectarea acesteia are drept consecinta neconstitutionalitatea legii adoptate (Decizia nr. 1056 din 14 noiembrie 2007, publicata in MOR, Partea I, nr. 802 din 23 noiembrie 2007). Tot astfel, Curtea a mai retinut ca art. 138 alin. (5) din Constitutie impune stabilirea concomitenta atat a alocatiei bugetare, ce are semnificatia unei cheltuieli, cat si a sursei de finantare, ce are semnificatia venitului necesar pentru suportarea ei, spre a evita consecintele negative, pe plan economic si social, ale stabilirii unei cheltuieli bugetare fara acoperire (a se vedea Decizia nr. 36 din 2 aprilie 1996, publicata in MOR, Partea I, nr. 75 din 11 aprilie 1996, Decizia nr. 56 din 5 februarie 2020, publicata in MOR, Partea I, nr. 199 din 12 martie 2020, paragraful 64).

41. Totodata, prin Decizia nr. 58 din 12 februarie 2020, publicata in MOR, Partea I, nr. 205 din 13 martie 2020, paragrafele 54-56, precum si in alte decizii care o reiau ca precedent (de exemplu, Decizia nr. 648 din 24 septembrie 2020, publicata in MOR, Partea I, nr. 1032 din 5 noiembrie 2020), Curtea a retinut ca, in ceea ce priveste incidenta dispozitiilor care impun solicitarea fisei financiare, este necesara lamurirea mai multor aspecte. Un prim aspect vizeaza faptul ca, atata vreme cat dispozitiile legale genereaza impact financiar asupra bugetului de stat, obligatia solicitarii fisei financiare incumba initiatorilor, in temeiul art. 15 alin. (1) lit. a) din Legea responsabilitatii fiscal-bugetare nr. 69/2010, potrivit carora, "In cazul propunerilor de introducere a unor masuri/politici/initiative legislative a caror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, initiatorii au obligatia sa prezinte: a) fisa financiara prevazuta la art. 15 din Legea nr. 500/2002 [. . .]", iar daca acestea sunt rezultatul unor amendamente admise in cadrul procedurii legislative, prima Camera sesizata sau Camera decizionala, dupa caz, are obligatia de a solicita fisa financiara (a se vedea, in acest sens, Decizia nr. 764 din 14 decembrie 2016, publicata in MOR, Partea I, nr. 104 din 7 februarie 2017). Totodata, Curtea a reamintit faptul ca nu deputatul sau senatorul trebuie sa intocmeasca fisa financiara, ci Guvernul, art. 15 alin. (2) din Legea nr. 500/2002 stabilind expres ca, "In cazul propunerilor legislative, Guvernul va transmite Camerei Deputatilor sau Senatului, dupa caz, fisa financiara prevazuta la alin. (1), in termen de 45 de zile de la data primirii solicitarii". Prin urmare, pentru a respecta procedura constitutională de adoptare a unui act normativ care implica o cheltuiala bugetara, respectiv art. 138 alin. (5) din Constitutie, este suficient ca initiatorii actului normativ sa faca dovada ca, in temeiul dispozitiilor legale anterior mentionate, au solicitat Guvernului fisa financiara. Netransmiterea fisei financiare in termenul legal de catre autoritatea publica careia ii incumba obligatia de a intocmi acest document nu poate constitui un impediment in continuarea procedurii de legiferare. Sub acest aspect, prin Decizia nr. 767 din 14 decembrie 2016, publicata in MOR, Partea I, nr. 131 din 21 februarie 2017, paragraful 59, Curtea a stabilit ca "a ridica aceasta competenta a Guvernului la nivel de regula constitutională implicit admisa de art. 138 alin. (5) din Constitutie ar echivala cu o conditie potestativa pura in sensul ca orice lege ce are implicatii bugetare ar putea fi adoptata numai daca Guvernul a intocmit si a transmis Parlamentului fisa financiara. Or, daca Guvernul nu sustine initiativa legislativa/nu este de acord cu ea si, prin urmare, nu transmite fisa financiara, nu poate bloca procesul legislativ printr-o atitudine omisiva."

42. Or, in cauza, potrivit documentelor depuse la dosar, presedintele Senatului a transmis Guvernului propunerea legislativa cu Adresa din 8 septembrie 2020, "in conformitate cu prevederile art. 111 si art. 138 alin. (5) din Constitutia Romaniei", pentru a comunica "punctul de vedere al Guvernului asupra implicatiilor bugetare generate de acestea". Astfel fiind, rezulta ca au fost respectate prevederile constitutionale de referinta, lipsa raspunsului Guvernului la aceasta solicitare nefiind de natura sa sustina neconstitutionalitatea actului adoptat, asa cum rezulta din jurisprudenta constanta a Curtii Constitutionale. Ca urmare, sunt neintemeiate si criticile formulate in raport cu prevederile art. 111 alin. (1) si ale art. 138 alin. (5) din Constitutie.

43. Curtea reaminteste inasa obligatia de cooperare loiala a autoritatilor publice si coordonarea eforturilor in acest sens pentru realizarea interesului general pe care acestea sunt chemate sa il slujeasca. Potrivit jurisprudentei Curtii Constitutionale, "loialitatea constitutională presupune atat un permanent dialog pe care Guvernul trebuie sa il poarte cu Parlamentul (informarea Parlamentului cu privire la initiativele legislative cu impact bugetar, raspunsuri la intrebari, interpelari, prezentarea unor masuri concrete in urma adoptarii unei motiuni simple, adoptarea ordonantelor/ordonantelor de urgenta, depunerea la Parlament a legii de aprobare a ordonantei/ordonantei de urgenta etc.), cat si obligatia Parlamentului de a adopta legi in mod responsabil, fara a pune in pericol obligatiile internationale ale statului, securitatea juridica sau executia bugetara (Decizia nr. 240 din 3 iunie 2020, publicata in MOR, Partea I, nr. 504 din 12 iunie 2020, paragraful 85).

(3) Sustinerile privind incalcarea art. 16 alin. (1) din Constitutie referitor la principiul egalitatii in drepturi

44. Se sustine, in esenta, ca prin legea critica se instituie un tratament diferentiat nejustificat intre beneficiarii sai si celelalte categorii de personal platit din fonduri publice din alte institutii sau autoritati publice, care nu beneficiaza de un stimulent de risc in contextul situatiei epidemiologice actuale determinate de raspandirea coronavirusului SARS-CoV-2.

**INSTRUMENT
DE AUDIT HR**

www.rauflorin.ro

45. Examinand aceste critici, Curtea constata ca a retinut in mod consecvent in jurisprudenta sa ca egalitatea in fata legii si a autoritatilor publice, consacrata cu titlu de principiu de art. 16 alin. (1) din Constitutie, isi gaseste aplicare doar atunci cand partile se gasesc in situatii identice sau egale, care impun si justifica acelasi tratament juridic si deci instituirea aceluasi regim juridic. Per a contrario, cand acestea se afla in situatii diferite, regimul juridic aplicabil fiecareia nu poate fi decat diferit, solutie legislativa care nu contravine, ci, dimpotriva, decurge logic din chiar principiul enuntat. Situatiile in care se afla anumite categorii de persoane trebuie insa sa difere in esenta pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar aceasta deosebire de tratament trebuie sa se bazeze pe un criteriu obiectiv si rational (Decizia nr. 86 din 27 februarie 2003, publicata in MOR, Partea I, nr. 207 din 31 martie 2003; Decizia nr. 476 din 8 iunie 2006, publicata in MOR, Partea I, nr. 599 din

11 iulie 2006; Decizia nr. 573 din 3 mai 2011, publicata in MOR, Partea I, nr. 363 din 25 mai 2011; Decizia nr. 366 din 25 iunie 2014, publicata in MOR, Partea I, nr. 644 din 2 septembrie 2014). Cand criteriul in functie de care isi gaseste aplicarea un regim juridic sau altul are caracter obiectiv si rezonabil, si nu subiectiv si arbitrar, fiind constituit de o anumita situatie prevazuta de ipoteza normei, si nu de apartenenta sau de o calitate a persoanei, privitor la care isi gaseste aplicare, asadar intuitu personae, nu exista temeii pentru calificarea reglementarii deduse controlului ca fiind discriminatorie, deci contrara normei constitutionale de referinta (Decizia nr. 192 din 31 martie 2005, publicata in MOR, Partea I, nr. 527 din 21 iunie 2005).

46. Aplicand aceste considerente de principiu in prezenta cauza, Curtea constata ca legea critica nu este de natura sa evidentieze vreo deosebire fundamentala de situatie juridica intre cadrele didactice si alte categorii de personal platit din fonduri publice, care sa sustina tratamentul diferit instituit de legiuitor. Asa cum rezulta din expunerea de motive a legii, stimulentul ce se doreste a fi acordat personalului din invatamant are in vedere "inceperea noului an scolar 2020-2021 in plina evolutie epidemiologica, ca urmare a riscului raspandirii coronavirusului COVID-19" si "circumstantele exceptionale create de amenintarea cu infectia COVID-19, precum si de faptul ca atat cadrele didactice, cat si personalul didactic auxiliar si personalul nedidactic din invatamantul de stat vor fi implicati direct in lupta cu pandemia si vor fi extrem de expusi". Motivarea generala referitoare la inceperea/desfasurarea activitatii in "plina evolutie epidemiologica" poate fi aplicata, mutatis mutandis, si altor categorii profesionale care isi continua activitatea si care, prin prisma unor considerente similare, ar putea sa invoce "expunerea" in contextul pandemiei. Nu rezulta din niciun act de fundamentare a legii criticate de ce doar categoria profesionala vizata, respectiv "personalul didactic, personalului didactic auxiliar si personalul nedidactic din invatamantul preuniversitar si universitar de stat", ar fi expusa unui risc semnificativ mai mare decat alte categorii profesionale care, de exemplu, lucreaza cu publicul, pentru a putea justifica o solutie de compensare in sensul actului normativ criticat. Prin urmare, nu este motivat "criteriul obiectiv si rational", in sensul jurisprudentei citate, de natura sa sustina masura legislativa critica.

47. Potrivit jurisprudentei Curtii Constitutionale, sintagma "fara privilegii si fara discriminari" din cuprinsul art. 16 alin. (1) din Constitutie "priveste doua ipoteze normative distincte, iar incidenta uneia sau alteia dintre acestea implica, in mod necesar, sanctiuni de drept constitutional diferite" (a se vedea, de exemplu, Decizia nr. 755 din 16 decembrie 2014, publicata in MOR, Partea I, nr. 101 din 9 februarie 2015). Astfel, discriminarea se bazeaza pe notiunea de excludere de la un drept (Decizia Curtii Constitutionale nr. 62 din 21 octombrie 1993, publicata in MOR, Partea I, nr. 49 din 25 februarie 1994), iar remediul constitutional specific, in cazul constatarii neconstitutionalitatii discriminarii, il reprezinta acordarea sau accesul la beneficiul dreptului (a se vedea, in acest sens, Decizia nr. 685 din 28 iunie 2012, publicata in MOR, Partea I, nr. 470 din 11 iulie 2012, Decizia nr. 164 din 12 martie 2013, publicata in MOR, Partea I, nr. 296 din 23 mai 2013, sau Decizia nr. 681 din 13 noiembrie 2014, publicata in MOR, Partea I, nr. 889 din 8 decembrie 2014). In schimb, privilegiul se defineste ca un avantaj sau o favoare nejustificata acordata unei persoane/categorii de persoane; in acest caz, neconstitutionalitatea privilegiului nu echivaleaza cu acordarea beneficiului acestuia tuturor persoanelor/categoriilor de persoane, ci cu eliminarea sa, respectiv cu eliminarea privilegiului nejustificat acordat (Decizia nr. 755 din 16 decembrie 2014, precitata).

48. In cauza este aplicabila aceasta din urma fateta a principiului egalitatii consacrat de art. 16 din Constitutie. Astfel, in lipsa unei motivari in sensul aratat, de natura sa justifice, in mod obiectiv, cu date concrete, situatia diferita a categoriei profesionale vizate, masurile de stimulare acordate de legiuitor constituie un/o beneficiu/favoare nejustificata, adica un privilegiu prohibit de principiul constitutional al egalitatii in drepturi. Astfel fiind, Curtea constata ca sunt intemeiate criticile autorului sesizarii in raport cu prevederile art. 16 din Constitutie, cu consecinta constatarii neconstitutionalitatii legii in ansamblul sau.

49. Pentru considerentele aratate, in temeiul art. 146 lit. a) si al art. 147 alin. (4) din Constitutie, precum si al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) si al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUTIONALA

In numele legii

DECIDE:

Admite obiectia de neconstitutionalitate formulata de Guvernul Romaniei si constata ca Legea pentru acordarea unui stimulent de risc pentru personalul din invatamant in contextul situatiei epidemiologice determinate de raspandirea coronavirusului SARS-CoV-2 este neconstitutionala in ansamblul sau.

Definitiva si general obligatorie.

Decizia se comunica Presedintelui Romaniei, presedintilor celor doua Camere ale Parlamentului si prim-ministrului si se publica in MOR, Partea I.

Pronuntata in sedinta din data de 9 decembrie 2020.

PRESEDINTELE CURTII CONSTITUTIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Prim-magistrat-asistent,
Marieta Safta